
Regionövergripande budgetförutsättningar 2027–2029

INNEHÅLL

1	INLEDNING	3
1.1	Bakgrund	3
2	GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	3
2.1	God ekonomisk hushållning	3
2.2	Behov av ständiga förbättringar	4
2.3	Åtaganden utanför planperioden	4
3	KALKYLERADE RESULTAT 2027 – 2029	4
3.1	Resultatkalkyl	4
3.2	Enskilda budgetposter	5
3.2.1	Driftsbudget (nettokostnader)	5
3.3	Skatteintäkter och statsbidrag	9
3.4	Riktade statsbidrag/förordningar	10
3.5	Finansiella intäkter och kostnader	10
4	INVESTERINGAR	11
5	UTGÅNGSPUNKTER OCH FÖRUTSÄTTNINGAR	12
5.1	Utgångspunkter	12
5.2	Omvärldsläget	12
5.3	Känslighetsanalys	13

---

1 INLEDNING

1.1 Bakgrund

I detta dokument redovisas de ekonomiska förutsättningarna för planperioden 2027 – 2029. Tillsammans med den ekonomiska långtidsprognosen och utmaningsdokumentet utgör innehållet underlag till de förtroendevalda inför regionens planeringsprocess och arbetet med att ta fram regionplan för 2027 – 2029.

Hur den politiska viljan och ambitionerna ska uppnås, med hänsyn till dessa förutsättningar, beskrivs sedan i regionplanen. Arbetet med budget, inriktning, mål och uppdrag fortsätter under året, och resultatet – regionplanen – redovisas till regionfullmäktige i december.

Utgångspunkt för beräkningarna har varit Regionplan 2026 – 2028. Skatter och statsbidrag har därefter uppdaterats med skatteprognos från SKR daterad 2026-04-29 och pensionskostnaderna har uppdaterats utifrån KPA:s prognos per mars 2026.

---

2 GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

2.1 God ekonomisk hushållning

Regionens målsättning enligt fullmäktiges riktlinjer för God ekonomisk hushållning är att balanskravsresultatet över en konjunkturcykel ska motsvara två procent av skatter och generella statsbidrag.

Kalkylerat balanskrav enligt god ekonomisk hushållning, miljoner kronor

	2027	2028	2029
Skatteintäkter	8 694	9 033	9 383
Generella statsbidrag	2 923	2 964	3 001
Balanskravsresultat	232	240	248

Fullmäktige fastställer utöver resultatnivån ett antal verksamhetsmål som också ska uppnås för att regionen ska nå god ekonomisk hushållning. God ekonomisk hushållning behövs för att klara pågående och kommande stora investeringsbehov, hålla nere lånebehovet, hantera pensionsåtagandet och därmed inte skjuta kostnader till kommande generationer. God ekonomisk hushållning innebär också att regionen ska ha en beredskap för att klara eventuella oförutsedda händelser som till exempel en pandemi eller inflationsökning.

2.2 Behov av ständiga förbättringar

Tillväxten av skatteunderlaget och statsbidragen kommer aldrig fullt ut att täcka kostnadsutvecklingstakten inom hälso- och sjukvården eller de demografiskt betingade behoven. Behov och produktion inom ekonomisk ram innebär ett ständigt krav på utvecklingsarbete inom förvaltningar och nämnder.

Kostnadsutvecklingstakten i relation till intäkterna är avgörande för vilket resultat regionen kommer att uppnå och avgör därmed vilken investeringsnivå som är möjlig.

2.3 Åtaganden utanför planperioden

Planperioden sträcker sig till 2029. Utöver de förutsättningar som finns sammanställda i detta dokument har regionfullmäktige fattat beslut om åtaganden ytterligare längre fram i tiden som kommer att ianspråka budgetutrymme.

Nytt akutsjukhus Västerås Etapp 2 med en total investeringsram på 1,4 miljarder kronor, varav 400 miljoner utanför planperioden ger uppskattade årliga driftskostnader på 150 miljoner kronor. Det finns även beslut på att medfinansiera ett tågstopp på Finnsletten med 200 miljoner kronor.

3 KALKYLERADE RESULTAT 2027 – 2029

3.1 Resultatkalkyl

Enligt kommunallagen ska regionens budget upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. **De kalkylerade resultaten tar därför inte hänsyn till eventuella överskott eller underskott inom förvaltningar och nämnder.** Budgeteringsprincipen bygger på att alla förvaltningar och nämnder har en ekonomi i balans. Den nettokostnadsutvecklingstakt som anges under tabellen nedan, förutsätter att förvaltningar och nämnder bedriver verksamhet inom tilldelade ramar. För samtliga år i planperioden har budgeterats med ett överskott motsvarande 2 procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning (God ekonomisk hushållning).

	Utfall 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter	2 204	2 317	2 352	2 387	2 423
Verksamhetens kostnader	- 12 681	- 13 144	- 13 455	- 13 378	- 13 328
Avskrivningar	- 404	- 349	- 450	- 760	- 1 075
Verksamhetens nettokostnader	-10 881	- 11 175	-11 553	-11 751	-11 980
Skatteintäkter	8 040	8 412	8 694	9 033	9 383
Generella statsbidrag och utjämnung	2 908	2 925	2 923	2 964	3 001
Verksamhetens resultat	67	162	63	246	403
Finansiella intäkter	284	200	373	397	433
Finansiella kostnader	- 464	- 362	- 204	- 403	- 588
Resultat efter finansiella poster	- 113	0	232	240	248
Balanskravsresultat (före ianspråktagande av avsättning i eget kapital)	236				
Budgeterat resultat för budgetåret 2027 och planåren 2028 och 2029 motsvarar 2 % av skatter och generella statsbidrag. Resultatet efter finansiella poster för budget och plan är detsamma som balanskravsresultatet.					
Nettokostnadsutveckling	5,0%	2,7%	3,4%	1,7%	1,9%
Nettokostnadsutveckling 2026 beräknas utifrån utfall 2025. Nettokostnadsutveckling budget 2027 beräknas utifrån budget 2026.					
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	219	227	232	240	248

3.2 Enskilda budgetposter

3.2.1 Driftsbudget (nettokostnader)

Driftsbudgeten består av tre delar

1. Ekonomiska ramar (fördelade till förvaltningar och nämnder)
2. Regiongemensamma kostnader och intäkter
3. Anslag till regionstyrelsens förfogande

Ekonomiska ramar

Utgångspunkten vid beräkning av ramar till förvaltningar och nämnder är de fastställda ramarna för 2026. De har inte räknats upp med LPIK för 2027, 2028 och 2029.

Årlig procentuell förändring enl SKR	2027	2028	2029
LPIK exkl. läkemedel april 2026	3,0	3,2	4,0

En uppräknig enligt LPIK motsvarar miljoner kronor enligt nedanstående tabell.

LPIK uppräknig i miljoner kronor	2027	2028	2029
Hälso- och sjukvårdsnämnden	237,2	260	336
varav Vårduppdrag Västmanland	45	50	65
Kollektivtrafiknämnden	13	15	19
Regionala utvecklingsnämnden	5	6	7
Regionstyrelsen			
Fastighet- och serviceförvaltningen	0,1	0,1	0,2
Regionkontoret	11,4	12,7	16,4
Politisk verksamhet och patientnämndens kansli			
Patientnämnden	0,2	0,2	0,3
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	1,4	1,6	1,6
Regionrevisionen	0,2	0,2	0,2
Summa per år	314	346	445

Hälso- och sjukvårdsnämnden erhåller full kompensation för beräknade läkemedelskostnader (rekvisitionsläkemedel samt läkemedel inom förmånen) utifrån senast kända prognos från Socialstyrelsen (maj 2026).

Vårduppdrag Västmanland får kompensation för den demografiska förändringen i Region Västmanland. Den demografiska utvecklingen visar att länets befolkning minskar (SCB) framöver, vilket innebär att medlen tilldelade Vårduppdrag minskar.

Gemensamma kostnader och intäkter

Beräkning av gemensamma kostnader och intäkter har gjorts utifrån senast kända uppgifter. Här ingår bland annat pensionskostnader enligt KPA:s marsprognos. Andra kostnadsposter är patientförsäkringar och avskrivning avseende Citybanan. På intäktssidan finns internränta och riktade statsbidrag. Internräntan för 2027 är 2,75% enligt SKR:s cirkulär 25:14.

Anslaget till regionstyrelsens förfogande

Syftet med anslaget är i huvudsak att hantera delar som inte kunnat förutses när ramarna fastställdes, hantera reglerade resultat samt temporär finansiering. Utöver detta fungerar anslaget som buffert och budgeteringsmarginal om det budgeterade resultatet sviktar. Budgetmarginalen (regionstyrelsens egentligt oförutsett) bör uppgå till cirka 1 procent av nettokostnaderna, vilket motsvarar cirka 116 miljoner kronor.

Reserverade medel för 2027 samt 2028 utgår ifrån regionplan 2026 – 2028 justerat för NAV:s driftskostnader samt kompletterat med ökad hyra för ny ambulansstation.

Till regionstyrelsens förfogande

<i>Specifikation av anslaget till regionstyrelsens förfogande, belopp i miljoner kronor</i>	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Omställning och kompetensutveckling	25,0	25,0	25,0	25,0
Fastighetsomställningskostnader	20,0	30,0	20,0	20,0
Program Nytt akutsjukhus Västerås	43,0	57,0	111,0	145,0
Ersättning för ökade kostnader utrustning NAV Etapp 1		5,4	304,0	260,0
Ersättning för ökade byggkostnader NAV Etapp 1 inkl				
Fastighetsgemensamma investeringar		7,0	218,0	421,0
Direktavskrivning investeringar NAV Etapp 1			166	
Ersättning ökad hyra ambulansstation			3,3	6,5
Logistiklager (generellt statsbidrag från 2027)		15,0	15,0	15,0
Cosmics utvecklingsprogram	16,0	18,0	18,0	18,0
Forskarkarriärmodell		3,0	3,0	3,0
Samverkan kring personer med skadligt bruk och beroende	2,0	2,0		
LSS	11,0	11,0	11,0	11,0
Avgiftsfri vård för sexuellt våldsutsatta och förebyggande arbete (Hedersrelaterat förtryck/Våld nära relationer)	2,0	2,0		
Civilt försvar	3,0	3,0		
Inköp och välfärdsbrottslighet	4,0	4,0		
Omställningsmedel Hälso- och sjukvårdsnämnden	231,0	128,0		
Livslängdssäkrande åtgärder Reginatåg			10,0	16,0
Tillgänglighet och effektivitet	50,0			
Patientsäkerhet	2,0	2,0		
Kvinnors hälsa	3,0	3,0		
Sjuktal	2,0	2,0		
Trygghet	5,0	5,0		
Summa övrigt	419	322	904	941
Förutsätter statsbidrag				
Psykisk hälsa (endast regionens del enligt SKR 2023)	20,0			
Kortare väntetider i cancervården	10,0			
Rehabkoordinatorer (generellt stb)	9,7			
God och nära vård	70,0			
Civil beredskap	30,0			
Ökad tillgänglighet och vårdkapacitet inkl effektivisering i hälso- och sjukvård	150,0			
Tillkommande övriga statsbidrag	20,0	310	310	310
Summa statsbidrag	310	310	310	310
Summa reserverat	729	632	1 214	1 251
Egentligt oförutsett/budgeteringsmarginal	165	116	120	124
Oreserverade medel		527	29	108
Summa till regionstyrelsens förfogande	894	1 276	1 363	1 482

Följande poster behöver tas politisk ställning till i regionplan och budget;

- Resultatnivå för 2027, 2028 och 2029
- Regionstyrelsens anslag (exklusive riktade statsbidrag)
- Oreserverade medel
- Finansiering av regionens övergripande säkerhets och beredskapsarbete (från 2027 tillkommer medel som generellt statsbidrag cirka 20 mnkr)
- Finansiering av Forskarkarriärmodell 3 mnkr, kostnad hos Regionkontoret. (enligt beslut 2025-11-21, RV250610)
- Återstående underskott inom Hälso- och sjukvårdsnämnden (ej med i budget)
  - minus 450 mnkr år 2027
  - minus 450 mnkr år 2028
  - minus 470 mnkr för år 2029. (HSN 2024-09-25 §114)
- Hantering av de i RS-anslag budgeterade kraftigt ökade driftskostnaderna för NAV etapp 1 (halvårseffekt) och direktavskrivningar 2028 samt helårseffekt av driftskostnader NAV etapp 1 2029 (688 mnkr för 2028 och 681 mnkr för 2029).
- Livslängdssäkrande aktiviteter för Reginatågen, Tåg i Bergslagen och Mälardalstrafik, finns med i budget i RS anslag.
- Eventuell kompensation till nämnder för interna prisökningar. Förvaltningen för digitaliseringsstöd samt verksamheterna inom Förvaltningen för fastighet och service har för 2027 aviserat prisökningar mellan 45–50 miljoner kronor (4%).

Total driftsbudget (nettokostnader)

<i>Regionsättning i miljoner kronor</i>	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan2029
Hälso- och sjukvårdsnämnden	9 384,8	9 340,9	9 411,0	9 492,2
varav Vårduppdrag Västmanland	1 492,8	1 527,2	1 519,0	1 515,4
Kollektivtrafiknämnden	442,9	442,0	442,0	442,0
Regionala utvecklingsnämnden	172,0	171,1	171,1	171,1
Regionstyrelsen				
Fastighet- och serviceförvaltningen	23,1	25,5	25,5	25,5
Regionkontoret	378,5	386,4	386,4	386,4
Politisk verksamhet och patientnämndens kansli				
Patientnämnden	6,7	6,7	6,7	6,7
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	47,8	47,9	47,9	47,9
Regionrevisionen	5,1	5,1	5,1	5,1
Summa fördelat till nämnder och förvaltningar	10 460,9	10 425,6	10 495,7	10 576,9
 Anslaget till regionstyrelsens förfogande	893,7	1 275,6	1 363,3	1 482,3
varav riktade statsbidrag	309,7	310,0	310,0	310,0
Summa verksamhet	11 354,6	11 701,2	11 859,0	12 059,2
Gemensamma kostnader och intäkter	-179,3	-147,7	-107,6	-78,9
Summa driftsbudget (nettokostnader)	11 175,3	11 553,4	11 751,4	11 980,4

3.3 Skatteintäkter och statsbidrag

Sveriges Kommuner och Regioner har utifrån bedömningen av samhällsekonomin tagit fram nya planeringsförutsättningar, Aktuell ekonomi, Planeringsförutsättningar för åren 2027–2029, daterat 2026-04-29. Tabellen nedan visar bedömningen av uppräkningsfaktorerna av skatteunderlaget.

Årlig procentuell förändring	2026	2027	2028	2029
SKR, april 2026	4,1	4,7	4,3	4,2

Överenskommelse om statsbidraget för läkemedel finns för år 2026, men för budget och plan har en egen prognos gjorts baserad på denna överenskommelse samt en uppräkning på historiska fakta med 1,4%.

	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning				
Skatteintäkter	8 412	8 694	9 033	9 383
Slutavräkning 2025				
Inkomstutjämningsbidrag	1 576	1 607	1 683	1 750
Kostnadsutjämningsbidrag	88	84	86	91
Regleringsavgift	89	84	32	21
Införandebidrag/tillägg				
Statsbidrag för läkemedelsförmånen	1 172	1 148	1 164	1 180
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	11 337	11 617	11 998	12 383

3.4 Riktade statsbidrag

Kostnaden för riktade statsbidrag har i RS-anslag budgeterats med en summa på 310 miljoner kronor. Summan är en prognos baserad på senaste årens utfall. Osäkerheten är stor gällande vilka statsbidrag som kommer att finnas framöver. Enligt försiktighetsprincipen har motsvarande intäkt tagits upp som en del av posten *Gemensamma kostnader och intäkter*.

3.5 Finansiella intäkter och kostnader

Orealiserade vinster och förluster på finansiella placeringar budgeteras inte. De budgeterade finansiella intäkterna består till största delen av intäkter från pensionsmedelsförvaltningen, såsom räntor, utdelningar och realisationsvinster. De finansiella kostnaderna består i huvudsak av ränta på pensionsskulden och låneränta.

Det nya pensionssystemet (AKAP-KR) innebär att inträdet till den förmånsbestämda pensionen stängdes under 2023 och att AKAP-KR är det enda framåtriktade pensionsavtalet. Pensionsskulden stabiliseras därmed från 2025 och ökar inte i samma utsträckning som tidigare. Det medför att räntekostnaden på pensioner ökar i långsammare takt samt att likvidflödet ändras eftersom pensionen betalas ut direkt till de anställda.

Räntekostnaderna på lån förväntas totalt sett gradvis öka under planperioden till följd av ökad skuldsättning. De finansiella marknaderna påverkas av det globala konjunkturläget, ett högre ränteläge och det säkerhetspolitiska läget varför viss osäkerhet råder i ett kortare perspektiv gällande hur de finansiella marknaderna kommer att utvecklas. Fortsatt behövs därför en beredskap för en osäker finansmarknad kommande år och en långsiktighet i finansförvaltningen.

---

4   INVESTERINGAR

Av tabellen nedan framgår investeringsramar utifrån fastställd regionplan 2026–2028. Planeringsramarna är en bedömning utifrån nu kända projekt och behov som processas i samverkan med förvaltningar och nämnder utifrån finansiellt utrymme. Ytterligare bearbetningar av behoven pågår och beloppen kan därför ändras under årets regionplanarbete.

<i>Belopp i mkr</i>	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Ram Inventarier och utrustning	227	431	902	523
Ram Byggnadsinvesteringar	2 273	1 606	1 719	1 507
Investeringsram totalt	2 500	2 037	2 621	2 030

Investeringstakten, projektens omfattning och nya satsningar måste anpassas till de driftskostnader som i slutändan är möjliga att finansiera. Ökade driftkostnader kopplade till investeringar ska därför rymmas inom förvaltningarnas beslutade driftsramar om inte regionfullmäktige beslutar annat.

Regionens långtidsprognos från februari 2026 visar att om ekonomin ska nå balans enbart med justering av investeringsramarna behöver de sänkas med i genomsnitt 57%.

---

5 UTGÅNGSPUNKTER OCH FÖRUTSÄTTNINGAR

5.1 Utgångspunkter

Det kalkylerade budgetutkastet är framräknat enligt gällande budgetprinciper inom regionen och baserat på antagandet om **oförändrad skattesats**. Beräkningarna är baserade på SKR:s prognoser för skatteunderlag och LPIK från den 29 april 2026 och KPA:s pensionsprognos per mars 2026. De slutliga tabellerna till regionplanen kommer att uppdateras när SKR och KPA presenterar nya prognoser under hösten 2026.

Regionens samlade intäkter sätter gränsen för hur stora kostnaderna kan tillåtas vara. Utgångspunkten är att regionen ska uppnå god ekonomisk hushållning, det vill säga nå ett årligt balanskravsresultat på 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Det är en förutsättning för att trygga verksamheten långsiktigt och därmed ge dagens och morgondagens regioninvånare en god service.

Höstens budgetprocess kan resultera i omfördelningar av ramar p g a eventuella omorganisationer, justeringar i ramuppräknings samt förändringar i RS anslag och gemensamma kostnader och intäkter.

5.2 Omvärldsläget¹

SKR:s prognos pekar fortsatt på en kommande svensk konjunkturuppgång, även om den fördröjs då utvecklingen i omvärlden är osäker. Den inhemska efterfrågan väntas fortsätta återhämta sig, främst tack vare en ovanligt stark ökning av hushållens reala inkomster under 2026. En viktig förklaring är den expansiva finanspolitik som presenterades i budgetpropositionen för 2026.

BNP och antalet arbetade timmar växer redan i år och tillväxten bedöms bli ännu starkare under 2027. Under åren 2026–2028 väntas en kraftig ökning av antalet arbetade timmar lyfta lönesumman, vilket stärker skatteunderlagsutvecklingen.

Trots kraftigt stigande drivmedels- och råoljepriser bedöms inflationen i Sverige bli relativt låg i år. Detta beror på låg kärninflation samt den tillfälliga halveringen av livsmedelsmomsen från april 2026. Under 2027 avtar energiprisernas inflationsimpuls, men kärninflationen stiger samtidigt och effekten av den sänkta livsmedelsmomsen blir svagare. Sammantaget leder detta till något högre KPIF-inflation 2027 jämfört med 2026. KPI-inflationen ökar ännu mer till följd av stigande bostadsräntor.

---

¹ SKR, cirkulär 26:18

5.3 Känslighetsanalys

Om skatten höjs/sänks med 10 öre ökar/minskar skatteintäkterna med 80–90 miljoner kronor.

En procentenhets förändring av nettokostnaderna motsvarar cirka 116 miljoner kronor.

Om lönerna inklusive sociala avgifter, men exklusive pensionskostnader höjs med tre procent ökar kostnaderna med cirka 156 miljoner kronor.

Helårseffekten av lånefinansierade investeringar på cirka 2 miljarder per år ökar regionens räntekostnader med cirka 60 miljoner kronor givet en snittränta på tre procent.